

waren de Graaf en de Gravin gewoon hetgeen zij voor hun huishouden uit Zuid-Holland of uit Zeeland behoeften, over Schiedam naar Den Haag te laten komen, en omgekeerd. Het zijn de Graaflijkheidsrekeningen uit de eerste helft der XIVE eeuw, die ons dat leeren. In die van 1316, om een voorbeeld te noemen, staan de kosten opgesomd van het vervoer van twaalf vaten wijn uit Den Haag naar Zeeland. De wijn was te water naar Schiedam gevoerd en onderweg aan den Hinderdam (waarvan ik hierboven sprak) benoorden de stad Delft »overgedaen” (verscheept), vervolgens te Schiedam ontscheept en in een ander, zeker zwaarder, vaartuig overgeladen en zoo naar Zeeland gezonden. In omgekeerde richting werd in het zelfde jaar duizend wagenscot van Den Briel, waar het gekocht was, naar Den Haag gevoerd, waar het aan nieuw te bouwen stallen gebruikt stond te worden. De eerste post dienaangaande op de rekening betreft »'t wagenscot te brengen van Den Briel te Schiedamme”; de tweede »sciphure van Schiedamme an den Hinderdamme”; de derde »sciphure van den Hinderdamme in Den Haghe.” Zoo placht met zware vrachten te geschieden. Lichtere vaartuigen daarentegen werden met lading en al over den dam getrokken. Van graan, dat uit Schiedam naar Den Haag gebracht werd, wordt het geld in rekening gebracht, besteed om de schuit »ten Hinderdamme over te trecken (1).”

Uit deze enkele voorbeelden kunnen wij ons een voorstelling vormen van den hinder, door zulke dammen in de gewone waterwegen aan de scheepvaart berokkend. Maar buitendien belemmerden zij ook de afwatering der hooger gelegen landen, dewijl zij er de lagere tegen beschermden. Wij vinden hiervan een merkwaardig blijk

---

(1) Rekeningen van Holland, I, bl. 52, 53, 60.